

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

Preus de subscripció
REUS. Ptes. 1'50 al mes.
Fora. » 4'50 trimestre
Estranger » 9'
Número solt 5 céntims
Anuncis segons tarifa

El Teatre Català

De «El Noticiero»:
«Los dos teatros principales, los dos teatros de mayor importancia de Barcelona, el Romea y el Novedades, estarán dedicados en la próxima temporada de invierno al cultivo de la dramática catalana».

Nos hemos pasado unos años huérfanos de teatro catalán, deprimido el ánimo ante el desvío de las gentes y teniendo que escuchar a diario que había muerto el teatro catalán para siempre. Afortunadamente esa actual resurrección y ese florecimiento que se anuncia vienen a demostrar la vitalidad del mismo.

No ha habido durante cinco o seis temporadas teatro catalán, no por falta de público, ni por falta de autores ni de actores, sino sencillamente por falta de empresarios. Todo empresario, es generalmente, un buen señor industrial, al que suele importarle un rábano el arte, la literatura, la música y la pintura. Lo esencial es para él la taquilla. Y entre Zaccagni y la Carmen Flores, y Shakespeare o Muñoz Seca, elige siempre lo segundo, que cree ha de darle más dinero (aunque a veces se equivoca). Y el teatro catalán no tuvo empresarios porque las últimas temporadas que dió fé de vida no dió dinero. Cuando se reveló Margarita Xirgu y después del éxito de «La reina joven» había en Barcelona nada menos que tres teatros catalanes, el Principal, Romea y Novedades. Hasta Pepe Gil, el Barnum de la zarzuela genuinamente española y del género chico se metió entonces a empresario de teatro catalán. Y ganó dinero.

La próxima temporada de teatro catalán en Romea y Novedades, tendrá este año seguramente un carácter de mayor iusión espiritual. Son garantía de ello las personalidades que forman las empresas y las direcciones.

La empresa de Romea, podemos decir, que es una empresa a manera de las no usadas. Es una ave Fénix, una mosca blanca. Merece todas las simpatías y tendrá seguramente el favor del público porque lo merece por su desinterés y su patriotismo. Esa empresa de los señores Fábregas y Recasens, al frente de la cual figura como director Ignacio Iglesias, se ha lanzado a la audaz aventura por puro amor a las cosas de nuestra tierra. Cuando mayor era la depresión, cuando más latentes los desengaños y más grande la desconfianza, es decir, hace más de un año se propusieron esos beneméritos patricios resucitar el teatro catalán. Atendiendo don Evaristo Fábregas el consejo de Iglesias, de Pedro Corominas y de Pedro Caballé ofreció su cooperación y su fortuna para re-entusiasmar nuestro teatro. Y fué arrendado el Romea por cinco años y tendremos temporada oficial de ocho meses desde el año actual hasta el año 1921. El señor Fábregas no pretende ganar dinero, ni le importa perderlo. Le compensará de las pérdidas la satisfacción de la patriótica labor que habrá realizado.

Hemos platicado un buen rato con el ilustre dramaturgo Ignacio Iglesias, pidiéndole datos de la nueva campaña catalana y de las obras que se pondrán en escena en la próxima temporada. Ignacio Iglesias, con su bondad de siempre, ha acogido cariñosamente nuestra solicitud.

Está Iglesias encantado de los buenos auspicios con que se presenta la temporada. Los más prestigiosos autores, las personalidades más ilustres le han ofrecido su más decidido concurso.

Tengo ya en mi poder—nos ha dicho—mayor número de obras de las que necesitó para este primer año.

La temporada se inaugurará el 27 o el 29 de septiembre, seguramente con el estreno de una comedia ciudadana en tres actos del maestro Pin y Soler. Se titulará «La Baronesa o Nau sense timó». Hay repartidas además las siguientes obras nuevas: «Nin d'áligas», una fuerte obra dramática de Apeles Mestres; «Garido i Francina», idilio trágico en tres actos de Puig y Ferrater; «Amor és joventut», de Pedro Cavallé; «Damià Rocabruna», cinco actos, de Pou y Pagés.

Para estas obras han terminado ya el decorado los maestros escenógrafos Mauricio Vilomara, Salvador Alarma, Oleario Junyent y José Rocarol.

Don Angel Guimerá dá a la empresa del Romea una obra en tres actos que se titula «De Sol a Sol». Estrenará la compañía de Romea una obra, primer ensayo dramático, de una de las más ilustres personalidades literarias de Cataluña.

Y tiene Ignacio Iglesias también en su poder una obra en verso «Ronald de espárvos», del gran poeta catalán José María de Segarra.

Y le han prometido obras: Prudencio Bertrana «La anyorada solitud», dos actos; Julio Vallmitjana «Cants d'Orient», tres actos; Francisco Recasens «Les desferres»; Corominas Prats «La dolça Llar»; Adrián Gual, José Burgas, etc., etc.

Hemos preguntado a Ignacio Iglesias qué obras suyas estrenaría. El aplaudido autor de «Les Garces» nos ha respondido:

«No lo sé. Claro está que tengo obras disponibles. Pero quisiera no estrenarlas en esta primera temporada».

Hemos insistido para conocer las obras que tiene en cartera, y nos ha dado los siguientes títulos: «L'encens de la Gloria», comedia ciudadana en tres actos; «La fallera de l'amor», en cinco actos y una comedia satírica en un acto que se titulará «La gent fina».

La compañía de Romea la forman artistas de gran renombre y prestigio. Figura al frente de ella Enrique Giménez, el admirado director, y a su lado Vínias, Mir, Tormo, Martínez, Munt-Roses, Camprodón, Alonso, Sabater, Pellicer y algunos artistas jóvenes que serán seguramente una revelación. Entre las actrices aplaudiremos a Mercedes Nicolau, a Elvira Fremont, a María Vila, a Josefina Fornés, a Ramona Mestre, a Dolores Plá, a las señoras Verdier, Pahissa, Arguer, Pujó, Gibert, etc., etc.

La temporada durará hasta fines de mayo, en cuya época la compañía irá a Mallorca y Valencia.

En un próximo artículo detallaremos las noticias de la compañía catalana de Novedades, al frente de la cual figura Enrique Borrás.

La política

Amb motiu de l'intent de proposició a l'Ajuntament de Barcelona per part del regidor monàrquic senyor Martí Ventosa, «La Vanguardia» publicà un article censurant a la minoria regionalista i dient que contrasta llur conducta present amb la observada l'any 1909 amb ocasió de la setmana tràgica. La minoria regionalista contesta a les inculpacions de «La Vanguardia» amb la següent nota oficial:

«L'actual minoria té absolutament el mateix criteri que tenia la de l'any 1909. Lo que és completament distint és el sentit i la lletra de la proposició que'ls regionalistes i altres elements consisto-rials votaren després de la setmana trà-gica i lo que el senyor Martí Ventosa proposava, sense trobar altres edils que l'apoyessin, és en absolut, cap relació entre si, de manera que no hi ha canvi de criteri».

»Per lo demés, ningú pot dubtar del criteri dels regidors regionalistes en quant al manteniment de l'ordre i a l'apoy a les autoritats en el moment en que hi ha que ajudar-les per a restablir-lo. Precisament el cap de la minoria regionalista s'ha trobat ocupant l'Alcaldia en els difícils moments dels passats successos i ningú pogué censurar-lo per la manera com entengué que ses propies conviccions, la dignitat del càrrec i l'amor a l'ordre i a la tranquil·litat ciutadana l'obligaren a cooperar a la obra de restablir la normalitat».

»Lo que hi ha, és que la minoria regionalista distingeix entre la cooperació activa i eficaç per al restabliment de l'ordre, en el moment en que està perturbat i aquella és més fítil i acostumen a ésser comptats els que'l presten, i els concursos a posteriori, quan ja no s'ajuda per a res a la causa de l'ordre públic, ja restablert, i pel contrari es cerca molt sovint efectes polítics, convertint manifestacions que segons la lletra tenen altre caràcter, en adhesions de confiança al Govern i en proves d'un éxit polític en que la minoria regionalista no hi creu».

«En la darrera sessió de la Comissió de Governació de l'Ajuntament de Barcelona, es donà cont de una instància firmada per alguns ciutadans, tots ells molt respectables, demanant la concessió d'un donatiu de 5.000 pessetes per a repartir-les entre els encarregats de restablir l'ordre públic durant els recents successos. Els regidors radicals proposaren i així s'acordà, que l'instància en qüestió quedés damunt la taula per a ésser resolta en altra sessió».

El regidor tradicionalista senyor Soler i Roig, que per lo vist tenia gran interés en que l'instància es resolgués aquella mateixa sessió, s'ha enfadat i ha publicat en la premsa barcelonina una nota oficiosa, fent públic lo succés en el sí de de la Comissió.

El nou cens electoral

Per disposició de la Llei vinent s'ha de fer aquest any el NOU CENS ELECTORAL.

En el «Butlletí Oficial» es publiquen les instruccions necessaries per a complir un deure de tan trascendental importància.

El nou cens electoral es fa mitjansant paperetes o fulles individuals, repartides i recollides a domicili pels agents de la autoritat.

En la impossibilitat d'extractar, per ara, la llarga instrucció oficial, fem presents les següents instruccions:

Les dades d'inscripció es referiran al primer de setembre.

Cada cap de casa té obligació de rebre i entregar plenes les fulles corresponents als individus que amb ell visquin; si no sab o no vol escriure, les omplirà l'agent d'autoritat repartidor.

Cada fulla deu contenir només un nom i la firma de l'interessat.

Els caps de família autoritzaran amb sa firma les paperetes dels absents temporalment que amb ell visquin.

S'inscriuran tots els varons que el dia primer de setembre hagin complert 25 anys i en portin dos, almenys, de vençutge.

Els porters de les cases i tots els funcionaris públics, tenen l'obligació d'auxiliar als agents de l'autoritat i ciutadans en la tasca de repartir, omplir i recollir paperetes, i els amos de fondes, cases de dispeses, etc., tenen l'obligació

de fer inscriure els que visquin en els establiments llurs.

El mateix han de fer els directors de hospitals, cases de salut, etc.

Els butlletins d'inscripció començaràn a repartir-se a primet de setembre vinent i hauràn d'ésser entregats a les Oficines provincials d'Estadística, en els termes següents, segons la importància de les poblacions.

Fins 1.000 habitants, el dia 10 de setembre; de 1.000 a 5.000, el dia 20 de id.; de 5.000 a 10.000, el dia 25 de id.; de 10.000 a 20.000, el primer d'octubre; de 20.000 a 50.000, el 5 de id.; de 50.000 a 100.000, el 10 de id.; de més de 100 mil, el 15 de id.

Cal que tohom es fixi en aquests termes i procuri complir estrictament la llei per a no quedar-se sense vot en les futures eleccions.

ALTRUISME

N'Evarist Fábregas

Nosaltres sentim per don Evarist una aital simpatia que és quelcom més que simpatia: l'admirem, el venerem. Ens commou l'obra llura, dignament soberba, exemplar.

Al marge de l'estada a Salou d'aquell pomell de criatures que componien la colònia escolar «Teresa Pàmies», hem volgut escriure un senzill comentari. En l'apet de despedida digué sentir, don Evarist, al veure's tant poc ajudat en sa tasca—aquesta tasca bella, humanitaria—per les persones que palesament podrien ajudar-lo.

I cità els casos dels estiuejants a la veïna platja i el del senyor administrador de nostre renom Santuari...

Al considerar a tota consciència el sentiment del senyor Fábregas ens vé a la memoria aquell justíssim pensament del gran Nietzsche: «Si sols es fessin almoines per pietat, ja tots els pobres menesterosos s'haurien morts de fam».

Indiscutible com tristement, això tanca una gran veritat. Es que al món no n'hi abunden gaires de persones satisfetes que tinguin un cor que sàpiga compendre tot l'horror de moltes llastimoses realitats humanes.

Don Evarist sí les sab compendre i ho està demostrant ben palesament; no posant mai cap reparo a aixugar les llàgrimes que, cauen d'aquelles realitats.

L'obra generosa del senyor Fábregas és un altruisme sincer, afectuós, verdader, gran. Ell no busca pas captar-se elogis; pensar-ho no més és un agravament a son esperit; com ho és a sa modestia que parlem aquí així nosaltres.

Condemnem enérgicament aquella caritat mancada de força moral, mancada de pietat, materialitzada tant sols per una pública vanitat que ens abstenim de qualificar per prudènts que som. Encara que sabem que per al pobre la mateixa valua té una caritat feta per franca llastima que per vanagloria, així ell no s'entén de filosofies.

Molta gent reusenca deu dir d'En Fábregas que ens compromet. Aquesta gent no compromet a ningú quan fa caritat a la seva manera; molts cops organitzen festejos on s'hi fa bullanga, tot en honor dels pobres i a benefici d'ells... després de pagats tots els gastis, la majoria d'ells bo inútils encara que airactius i de molt bon gust...

Nosaltres ens fem nostre el condol del senyor Fábregas, i deplorem la manca de vera caritat en moltes persones que poden i deuren fer-ho.

Informació

Aquesta nit, a dos quarts de deu, l'Ajuntament deu celebrar la sessió ordinària que correspon a la present setmana, sigui quin sigui el nombre de regidors que hi assisteixin.

L'administrador de Correus de Toledo ha denunciat que ha desaparegut un ambulant amb 10.000 pessetes.

VENDA

Se vendrà l'antiga tenda de comestibles CASA MARCELO, o es llogarà tota la casa per un altre negoci.

Informaran a la mateixa: Llovera, 55.

Nostre particular amic En Joan Adserà Camps s'ha establert per son compte montant un taller de cerralleria d'obres en la casa núm. 17 del carrer d'Allegre d'aquesta ciutat. Ha estat també nomenat representant de l'acreditada casa J. Mas Bagà, de Barcelona, que ha fet una notable especialitat en la construcció de portes d'acer ondulat.

Felicitem a l'amic senyor Adserà i li desitgem moltes prosperitats en la seva industria. Els seus esforços, en favor de la ciutat, s'ha enviat a totes les regions militars una circular per a que, a pesar de no fer falta la concentració de soldats, exigeixin que vagin a files els que han deixat de presentar-se en temps oportú, aplicant-se'ls 15 de permanència per cada dia que s'hagin retrassat en la incorporació sense causa justificada.

Aquest començament de mobilització ha de servir d'ensai.

Taller de Cerralleria d'obres

Portes d'acer ondulat, i de tots sistemes.—Representant de la casa J. Mas Bagà, de Barcelona: J. O. A. N. D. S. E. R. A. C. A. M. P. S. Carrer d'Allegre, 17. REUS

En la funció que se celebrarà el proper diumenge en el teatre de la recreativa el drama «La verge boja», encarregant-se de les protagonistes les germanes Ramona i Agneta Mestres.

Se considera molt probable que en aquesta mateixa setmana comenci a Barcelona la vista d'alguns dels Consells de guerra relacionats amb els últims disturbis, ja que actualment estan a punt de donar-se per conclusos els respectius sumaris. Els jutges militars treballen amb gran activitat a fi de despatxar ràpidament les diligències, i llibertat així lo abans possible als detinguts contra els quals no resulti cap càrrec.

Pasteleria de Bernardí Mas

(Antiga Casa Montserrat) Galanés, 18
Dolços-Confits-Licors-Comestibles

Avui acaba el plaç de l'última prórroga concedida per a l'adquisició voluntària de cédules personals.

L'Alcaldia de Tortosa anuncia la provisió del càrrec d'ajudant delincaent de la Secció facultativa d'Obres d'aquell Ajuntament, dotada amb l'haber anyal de 1.800 pessetes.

Aquesta nit se celebraran extraordinàries sessions en el concertíngut cinematógraf Sala Reus.

—Ha sigut posat en llibertat el doctor Soler i Pla, detingut recentment a Barcelona.

SEDÓ LL.
Agost 1917.

EI CAS MÉS SENZILL DE TOS;

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitories constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antissèptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir prompts i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estava el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimeix i dificulta la respiració. **ES VENEN A DOS RALS CAPSA.**

FARMACIA SERRA - Arraval de Santa Agna, número 80 - REUS

LITINOIDES SERRA

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de **riquíssima aigua de taula**

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és lleugítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capsos de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes. **UN PAQUET SOLT: 10 CÉNTIMS.**

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la materia gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

Segons opinió d'un sabi doctor, dos amics íntims es trobaven a prop de la tisi, mercès a la vida de cràpula i llicenciosa de l'un i a l'excessiu treball comercial de l'altre. Ambdós se sentien aniquilats, sense forces i amb un decaïment impropï de la joventut. La vellesa prematura començava a dibuixar-se en son rostre i hauria fet progressos sense l'interès del doctor, que els imposà, com a única ancora de salvació, l'ús dels célebres Hipofosfats Salut. L'efecte fou tant ràpid com immensa l'alegria dels dos amics, avui veritables propagadors dels Hipofosfats Salut. Únic aprovat per la Reial Academia de Medicina, 27 anys de creixents èxits. Al comprar el frasc deuen fixar-vos si amb tinta roja es llegeix *Hipofosfats Salut*.

ta Directiva ha acordat obrir concurs entre els constructors que actualment siguin socis d'aquesta entitat, per a la realització de dites obres de conformitat al plec de condicions que's troba de manifest en la Consergeria del «Centro». El plaç per a la presentació de proposicions acabarà el dia 5 de setembre proper.

Reus 28 d'agost de 1917.—Per A. de la J. D., el secretari, *Pere A. Savé*.

ANUNCI

Fent ús de les facultats concedides per l'article 21 del Reglament, aquesta Junta Directiva ha acordat eximir del pagament de la quota d'ingrés a tots els que es proposin per a socis durant el proper mes de setembre.

Reus 28 d'agost de 1917.—P. A. de la J. D., el secretari, *Pere A. Savé*.

Cambra de Comerç i Industria

AVIS ALS EXPORTADORS

Aquesta Cambra ha rebut de l'Agencia Consular de França a Tarragona una nota que conté noves disposicions: a prop dels certificats d'origen i de nacionalitat i que són així:

Serán dispensats de la presentació de certificats d'origen a sa entrada a França els següents productes alimenticis:

Els cereals en grà, les fruites de taula fresques, les patates «primeurs», els vins ordinari no espumosos ni vins de licor, les sals originaries d'Espanya.

Les llegums seques; els cereals, la mantega; els ous; la llet, la llet condensada, els formatges, el peix fresc, sec, salat o fumat, *sigua quina sigua sa procedencia*.

La formalitat del certificat de nacionalitat se mantindrà amb relació als expedidors d'aquestes mercaderies. Aquests certificats de nacionalitat tindran una validesa uniforme excepcional de sis mesos.

«La Publicidad»

Per a la venda i subscripció al kiosko BOLART, plaça de la Constitució.

Gran Servei de Carruatges De Montroig a Reus i viceversa

MONTROIG		REUS	
5 i mitja	7 i mitja	9 i mitja	11 i mitja
9 i mitja	11 i mitja	13 i mitja	15 i mitja
12 i mitja	14 i mitja	16 i mitja	18 i mitja
17 i mitja	19 i mitja	21 i mitja	23 i mitja

PUNTS DE PARADA: A Montroig, Casa Sabat. A Reus, Carrer de Sant Joan, Guarnicioneria den Baldrich.

IMP. SANJUAN HERMANOS-REUS

¿Es realmente la legítima marca de los Lithinés ?

Si, Señora, son de GUSTIN.

¿ Por qué deben exigirse los de GUSTIN ?

¿ Quién no conoce los Lithinés del Doctor Gustin ? La fama que han adquirido ha llegado a ser mundial. Mas las personas que usan este producto se encuentran expuestas a insidiosas ofertas de productos supuestos equivalentes, en realidad sin valor científico ó terapéutico. Será necesario recordar que, en efecto, una formula como

la de los Lithinés del Doctor Gustin realiza una verdadera síntesis de productos químicamente puros, preparados y dosificados con meticoloso esmero en laboratorios que cuentan con incomparable material. Por eso nunca aconsejaremos lo bastante al público que se defienda contra tan danino fraude. Los

LITHINÉS del D. GUSTIN

tienen el nombre del Doctor Gustin sobre todos los papeles. Aquellos a quienes no les gusta el vino puro para beber, lo mezclan con agua, mineralizada instantáneamente con este maravilloso producto.

El régimen continuo y regular de los Lithinés del Doctor Gustin disuelve y elimina del organismo el ácido úrico y protege así al organismo contra todos los graves y dolorosos trastornos del arthritismo. Además asegura a todos, jóvenes y viejos, a los sanos y a los que están enfermos, la mejor defensa contra las enfermedades de riñón, hígado, vejiga, estómago y articulaciones.

DEPOSITARIO ÚNICO para ESPAÑA: DALMAU OLIVERES, 14 Pasco de la Industria, BARCELONA

Insistan! exijan el nombre del doctor!

Secció Oficial

Institut General i Tècnic de Reus

ANUNCI

Curs de 1917 a 1918

Amb arreglo a lo previngut en les disposicions vigents, els alumnes que desitgin seguir els seus estudis per ensenyança OFICIAL, podrán efectuar la inscripció de matrícula durant el proper mes de setembre.

A dit efecte dirigiran les sol·licituts al senyor Director, justificant estar vacunats o revacunats, acompanyant la cédula personal els que per l'edat estiguin obligats a tindre-la i abonant en l'acte de l'inscripció vuit pessetes per assignatura en paper de pagos de l'Estat, més un timbre mòbil de deu céntims per al resguard provisional.

Les matrícules d'honor están exemptes d'aquests pagos, pero sol·licitaran del senyor Director en el mateix plaç la aplicació d'elles.

Per a l'ensenyança NO OFICIAL COL·LEGIADA, el plaç per a la matrícula és la primera quinzena del mes d'octubre.

Els que per causa degudament justificada no haguessin pogut efectuar la matrícula dintre dels anteriors plaços, podrán fer-ho en la segona quinzena del mes d'octubre pero abonant dobles drets.

El dia trenta de setembre citat acaben tots els drets inherents a les matrícules que s'haguessin fet en el curs actual.

Hora de despatx: De 10 a 11. D'ordre del M. I. Sr. Vis-director se posa en coneixement dels interessats.

Reus 16 d'agost de 1917.—El Secretari, *F. Cabré González*.

Centre de Lectura

AVIS

Havent-se de procedir a la reforma i decoració de la sala d'actes, aquesta Jun-